

Bakgrund

På Svenska Kennelklubbens kennelfullmäktige 2001 fattades beslut om att det för varje hundras ska finnas en rasspecifik avelsstrategi, fortsättningsvis kallad RAS. Hundar och hundavel är numera utsatta för granskning från många håll. År 1987 presenterade Europarådet en konvention om hållandet av sällskapsdjur. Här påpekades bl.a. vikten av en sund och genetiskt hållbar avel, d.v.s. en avel som inte leder till defekta eller sjuka djur och som bygger på långsiktighet.

Allra viktigast är att landets uppfödare själva har intentionen att föda upp sunda hundar med rastypiska egenskaper. Vid klubbmötet 2004 godkände Golden retrieverklubben förslaget till RAS som sedan fastställdes av Svenska Kennelklubben. Detta innebär att vi sedan dess har tillgång till en avelsstrategi som stöd i avelsarbetet.

Avelspolicy och avelsstrategi

Vad är vad? Avelspolicyn innehåller både de långsiktiga målen, som beskriver vår vision, vart vi vill nå i framtiden och de kortsiktiga och mer konkreta mål som vi vill uppnå de kommande fem åren. I avelspolicyn finns även en beskrivning över läget i rasen vad gäller mentalitet, jaktlig funktion, hälsa, avelsstruktur och exteriör. Avelsstrategin beskriver hur och vad vi ska göra för att uppfylla de mål som framgår av policyn.

RAS – vems ansvar?

Det fastslås i SKKs grundregler (§ 2 Avelsetik) att varje ägare som upplåter sin hund till avel ska vara väl förtrogen med RAS. Ansvaret för rasens framtid ligger alltid ytterst hos den enskilda uppfödaren och ägaren till avelshunden. För att kunna fatta relevanta beslut behöver dock den enskilda uppfödaren både allmänna kunskaper om avel och tillgång till fakta kring såväl den egna tiken som den tilltänkta avelshanen. Detta behövs för att den kull som planeras ska ge golden retrievers som ligger så nära som möjligt både de övergripande målen angivna i avelspolicyn och de personliga avelsmålen.

Golden retrieverklubben har som ett övergripande mål att väcka intresse för och främja avel av mentalt och fysiskt sunda, jaktligt och exteriört fullgoda golden retrievers. Vår ras utveckling och framtid grundar sig på uppfödarnas val av avelsdjur och aveln måste vara målinriktad, långsiktig och hållbar så att den inte leder till brister avseende hälsa, exteriör, mentalitet eller funktion. En förutsättning för detta är att vi inte tömmer rasen på genetisk variation.

Rasens historia

Golden retrievern kommer från gränstrakterna mellan England och Skottland och dess ursprung kan dateras till den senare delen av 1800-talet. Rasen har tillkommit genom linjeavel på gula retriever och tweed water spaniel. Aveln har syftat till att skapa en ras med en utpräglad apporterings- och arbetslust, lyhördhet och intelligens samt följsamhet och vänlighet. Dessa egenskaper har säkert bidragit till att rasen rönt sådan stor popularitet som familjehund. Utdrag ur rasstandard: "Helhetsintryck: Golden retrievern ska vara symmetriskt byggd, välbalanserad, kraftfull och aktiv med fria flytande rörelser. Den skall utstråla sundhet och ha ett vänligt uttryck. Golden retrievern skall vara följsam, intelligent med en medfödd arbetsförmåga. Vidare skall den ha självförtroende, vara tillgiven och vänlig."

GRK:s Uppföljning av RAS 2010

Uppföljningen startade med en RAS/Uppfödarkonferens oktober 2007. Då träffades ett 90-tal medlemmar i två dagar, då vi gick igenom RAS-dokumentet från början till slut kopplat med föreläsningar inom alla områden där vi har kortsiktiga mål.

En uppföljning av hälsoenkäten från 2003 gjordes under 2008. Resultatet sammanställdes av veterinär Eva Swanberg under 2009 och fanns därefter med som underlag vid kartläggningen av nuläget i rasen. Vid Goldenfullmäktige 2009 konstaterades att klubbstyrelsen inte hinner göra en uppföljning av RAS inom de fem år som planerats och fullmäktige godkände att den flyttades fram två år. En tidsplan lades därefter och hösten 2009 påbörjades kartläggningen, som genomfördes av Kjell Svensson och Lena Widebäck på uppdrag av och i samverkan med klubbstyrelsen. Kartläggningen följer en mall, där en rad frågor har besvarats under de olika områdena mentalitet, avelsstruktur, hälsa, jakt, exteriör och övergripande strategier.

De frågor som besvaras är:

- Avstämning mot målet.
Hur långt mot målet har vi nått?
- Vad är gjort? Har alla strategier genomförts?
- Har strategin fungerat för att uppnå målet?
Har det vi gjort gett det resultat som vi förväntat?
- Är målet relevant?
- Behövs nya strategier för att uppnå målet?
- Behövs nya kortsiktiga mål?

Kartläggningen tillsammans med frågeställningen skickades ut på remiss till klubbens 17 sektioner. Alla sektioner uppmanades att anordna uppfödarträffar för att diskutera materialet. Allt material inkl. bilagor publicerades på klubbens webbplats. För att underlätta diskussionerna i sektionerna lämnades en rad förslag på frågor, som var intressanta att ta upp, förutom de frågor som ingår i själva kartläggningen:

- Har strategin fungerat för att uppnå målet?
- Har det vi gjort gett det resultat som vi förväntat?
- Är målet relevant?
- Behövs nya strategier för att uppnå målet?
- Behövs nya kortsiktiga mål?
- Behövs nya målsättningar?

Förslag på frågor att diskutera:

Avelsstruktur:

- Hur ska man göra för att öka intresset för uppfödarträffar i sektionerna?
- Vad kan man göra för att undvika att en hanhund får för många barnbarn?
- Vad kan man göra för att undvika att en ung hanhund används för flitigt i avel, innan hans avkommor blivit tillräckligt gamla för att utvärderas?

Exteriör:

- Hur kan man utveckla klubbens dialog med exteriördomarna?
- Hur kan man öka exteriördomarnas förståelse för de olika familjetypsvariationer som förekommer i rasen?
- Bör utvecklingen av exteriörbeskrivningen fortsätta?
- Finns det inom rasen några exteriöra tendenser som i förlängningen skulle kunna utvecklas till exteriöra överdrifter, som skulle kunna omfattas av Särskilda Rasspecifika Domaranvisningar (SRD)?

Mentalitet:

- Hur ska man få fler personer att gå M1 kurser?
- Hur ska man göra för att fler ska mentalbeskriva sina hundar?
- Vad ska man göra för att kunna arrangera fler mentalbeskrivningar runt om i landet?

Jakt:

- Vad ska man göra för att fler ska funktionsbeskriva sina hundar?
- Vad kan man göra för att öka andelen starter på B-jaktprov som går till pris?
- Vad kan man göra för att stimulera till fler träningstillfällen inom det jaktliga området?

Hälsa:

- Hur ska man få fler att inrapportera ej centralt registrerade ärftliga sjukdomar till klubben?
- Hur ska man göra för att upprätthålla andelen hundar över 2 år som röntgas på armbågar och höfter?
- Vad kan man göra för att sänka andelen hundar med ED?
- Vad kan man göra för att fler ska ögonlysa sina hundar som är över femår?

Övergripande strategier:

- Hur kan man vidareutbilda rasens uppfödare?
- Hur kan man utforma en standardiserad utvärderingsmetod gällande mentalitet, hälsa, jaktliga egenskaper, exteriör samt påverkan på avelsstrukturen för hanhundar?

Remissvaren presenterades på ett öppet möte i samband med Goldenfullmäktige 2010, där samtliga medlemmar hade möjlighet att delta. Därefter formulerade golden retrieverklubbens klubbstyrelse ett förslag till reviderad RAS som presenterades på en RAS/Uppfödarkonferens oktober 2010.

Synpunkter som framkom på denna konferens tog klubbstyrelsen med sig och reviderade förslaget och skickade ut ett slutgiltigt förslag till RAS i januari 2011. Detta förslag presenterades på samliga sektioners årsmöten februari 2011 och på Goldenklubbens hemsida från 1:a februari fram till fullmäktige. Förslaget fanns med på dagordningen FM mars 2011 och godtogs där av Goldenfullmäktige.

Synpunkter som framkommit under uppföljningstiden har tagits till vara av klubbstyrelsen. Det som många medlemmar uttryckte var att RAS-dokumentet kändes som ett tungt dokument att tillgodogöra sig. Klubbstyrelsen har därav lagt ett förslag till RAS där själva kärnan i RAS, policyn, målen och strategierna, har samlats i en egen skrift i skriften i det färdiga RAS dokumentet nämnt GRK:s Avelspolicy, avelsmål och avelsstrategi 2011. Genom detta finns det nu möjlighet för medlemmarna att i det dagliga klubb- och avelsarbetet använda detta dokument, samtidigt som tillgång finns till fördjupning i form av kartläggningen, nulägesbeskrivningen och RAS 2011 tillhörande bilagor.

Klubbstyrelsen har även inom RAS uppföljningen färdigställt två handledningar i RAS-arbetet. Ett brev till uppfödare som presenterades på RAS/Uppfödarkonferensen och ett brev till sektionsfunktionärer som sammanställdes på klubbens sektionsdagar 2011. Brevet till uppfödare är tänkt att ligga på hemsidan och dessutom skickas ut till alla som har och som söker kennelnamn. Brevet till sektionsfunktionärer ska skickas till alla nuvarande och blivande sektionsfunktionärer och finnas under sektionernas avdelning på klubbens hemsida.

Goldenklubben hoppas att genom att dela upp RAS-dokumentet i olika delar kunna öka intresset för klubbens medlemmar att läsa och sätta sig in i RAS dokumentets syfte och att de därefter ska känna sig stimulerade till fördjupat kunskapsökande och därigenom utveckla klubb- och avelsarbetet.

RAS 2011 ska utvärderas under 2015 och reviderat förslag presenteras för Goldenfullmäktige 2016.